

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 11CoP/140/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1117214237
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 11. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Alena Čakváriová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2019:1117214237.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Aleny Čakváriovej a členiek senátu JUDr. Bianky Gelačikovej a Mgr. Patrície Železníkovej, vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti: K. W., nar. XX.XX.XXXX a T. W., nar. XX.XX.XXXX, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, so sídlom Vazovova 7/A, 816 16 Bratislava, deti rodičov: matka - T. R. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom J. cesta XX, XXX XX X., zastúpená advokátom JUDr. Andrejom Garom, so sídlom Štefánikova 14, 811 05 Bratislava, IČO: 30 850 436, a otec - N. A. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom U. XX, XXX XX X., zastúpený advokátom Mag. Mgr. Marekom Parom, so sídlom Šancová 48, 811 05 Bratislava, IČO: 31 820 085, za účasti Krajskej prokuratúry Bratislava, so sídlom Vajnorská 47, 812 56 Bratislava a Úradu komisára pre deti, so sídlom Odborárske námestie 3, 811 07 Bratislava, v konaní o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom na čas do rozvodu, na odvolanie matky a odvolanie otca proti rozsudku Okresného súdu Bratislava I zo dňa 16.11.2018, č.k. 3P/101/2017-2453, takto

r o z h o d o l :

Rozsudok súdu prvej inštancie sa v napadnutej časti **p o t v r d z u j e**.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Bratislava I rozsudkom zo dňa 16.11.2018, č.k. 3P/101/2017-2453 vo výroku I zveril maloletého K. W., nar. XX.XX.XXXX, na čas do rozvodu manželstva rodičov do osobnej starostlivosti otca. Vo výroku II vyslovil, že zastupovať maloletého K. a spravovať jeho majetok sú oprávnení obidvaja rodičia. Vo výroku III upravil styk matky s maloletým K. s výnimkou školských prázdnin v každom párnom kalendárnom týždni od štvrtka od 16.00 hod. do nedele do 18.00 hod., keď si matka maloletého K. preberie a po skončení styku ho odovzdá v mieste bydliska otca, pričom v piatok ráno počas realizácie styku zabezpečí jeho odovzdanie do školského zariadenia do 07.45 hod. a v prípade, že maloletý K. v určený deň školské zariadenie nenavštívi, je miestom jeho odovzdania miesto bydliska otca, a v každom nepárnom kalendárnom týždni od utorka od 16.00 hod. do stredy do 07.45 hod., keď si matka maloletého K. preberie v mieste bydliska otca a po skončení styku ho odovzdá v školskom zariadení, pričom v prípade, že maloletý K. v určený deň školské zariadenie nenavštívi, je miestom jeho odovzdania miesto bydliska otca; v čase školských prázdnin upravil styk matky s maloletým K. počas jarných školských prázdnin v nepárnom kalendárnom roku od prvého dňa prázdnin od 10.00 hod. do posledného dňa prázdnin do 18.00 hod., počas Veľkonočných školských prázdnin v nepárnom kalendárnom roku od prvého dňa prázdnin od 10.00 hod. do posledného dňa prázdnin 18.00 hod., počas letných školských prázdnin v každom kalendárnom roku od 01.07. od 10.00 hod. do 15.07. do 18.00 hod. a od 01.08. od 10.00 hod. do 15.08. do 18.00 hod., počas jesenných školských prázdnin v nepárnom kalendárnom roku od prvého dňa prázdnin od 10.00 hod. do posledného dňa prázdnin do 18.00 hod., keď si matka maloletého K. preberie a po skončení styku ho odovzdá v mieste bydliska otca; v čase Vianoc a zimných

školských prázdnin v párnom kalendárnom roku od 24.12. od 17.00 hod. do 25.12. do 18.00 hod., keď matke maloletého K. odovzdá otec v mieste jej bydliska a po skončení styku ho matka odovzdá otcovi v mieste jeho bydliska, a od 28.12. od 10.00 do 31.12. do 18.00 hod. a od 01.01. od 10.00 hod. do konca zimných školských prázdnin, keď si matka maloletého K. preberie a po skončení styku ho odovzdá v mieste bydliska otca, a v nepárnom kalendárnom roku od prvého dňa prázdnin od 10.00 hod. do 24.12. do 17.00 hod., keď si matka maloletého K. preberie a po skončení styku ho odovzdá v mieste bydliska otca s tým, že otcovi zároveň odovzdá maloletého T. za účelom realizácie styku otca s ním, a od 26.12. od 10.00 hod. do 27.12. do 18.00 hod., keď si matka maloletého K. preberie a po skončení styku ho odovzdá v mieste bydliska otca; otec maloletého K. na styk s matkou náležite pripraví. Vo výroku IV uložil matke povinnosť platiť výživné na maloletého K. v sume 450 eur mesačne, a to do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám otca, počnúc mesiacom december 2018. Vo výroku V zveril maloletého T. W., nar. XX.XX.XXXX, na čas do rozvodu manželstva rodičov do osobnej starostlivosti matky. Vo výroku VI vyslovil, že zastupovať maloletého T. a spravovať jeho majetok sú oprávnení obidvaja rodičia. Vo výroku VII upravil styk otca s maloletým T. v každom nepárnom kalendárnom týždni od štvrtka od 16.00 hod. do nedele do 18.00 hod., keď si otec maloletého T. preberie a po skončení styku ho odovzdá v mieste bydliska matky, pričom v piatok ráno počas realizácie styku zabezpečí jeho odovzdanie do predškolského, resp. školského zariadenia do 07.45 hod. a v prípade, že maloletý T. v určený deň dané zariadenie nenavštívi, je miestom jeho odovzdania miesto bydliska matky, a v každom párnom kalendárnom týždni od utorka od 16.00 hod. do stredy do 07.45 hod., keď si otec maloletého T. preberie v mieste bydliska matky a po skončení styku ho odovzdá v predškolskom, resp. školskom zariadení, pričom v prípade, že maloletý T. v určený deň dané zariadenie nenavštívi, je miestom jeho odovzdania miesto bydliska matky; v čase školských prázdnin upravil styk otca s maloletým T. počas jarných školských prázdnin v párnom kalendárnom roku od prvého dňa prázdnin od 10.00 hod. do posledného dňa prázdnin do 18.00 hod., počas Veľkonočných školských prázdnin v párnom kalendárnom roku od prvého dňa prázdnin od 10.00 hod. do posledného dňa prázdnin 18.00 hod., počas letných školských prázdnin v každom kalendárnom roku od 16.07. od 10.00 hod. do 30.07. do 18.00 hod. a od 16.08. od 10.00 hod. do 30.08. do 18.00 hod., počas jesenných školských prázdnin v párnom kalendárnom roku od prvého dňa prázdnin od 10.00 hod. do posledného dňa prázdnin do 18.00 hod., keď si otec maloletého T. preberie a po skončení styku ho odovzdá v mieste bydliska matky; v čase Vianoc a zimných školských prázdnin v párnom kalendárnom roku od prvého dňa prázdnin od 10.00 hod. do 24.12. do 17.00 hod., keď si otec maloletého T. preberie a po skončení styku ho odovzdá v mieste bydliska matky s tým, že matke zároveň odovzdá maloletého K. za účelom realizácie jej styku s ním, a od 26.12. od 10.00 hod. do 27.12. do 18.00 hod., keď si otec maloletého T. preberie a po skončení styku ho odovzdá v mieste bydliska matky, a v nepárnom kalendárnom roku od 24.12. od 17.00 hod. do 25.12. do 18.00 hod., keď otcovi maloletého T. odovzdá matka v mieste jeho bydliska a po skončení styku ho otec odovzdá matke v mieste jej bydliska, a od 28.12. od 10.00 do 31.12. do 18.00 hod. a od 01.01. od 10.00 hod. do konca zimných školských prázdnin, keď si otec maloletého T. preberie a po skončení styku ho odovzdá v mieste bydliska matky; matka maloletého T. na styk s otcom náležite pripraví. Vo výroku VIII uložil otcovi povinnosť platiť výživné na maloletého T. vo výške 500 Eur mesačne, a to do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky, počnúc mesiacom december 2018. Vo výroku IX zamietol vo zvyšku návrh otca a návrh matky na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom na čas do rozvodu. Vo výroku X zamietol návrh Úradu komisára pre deti v časti úpravy styku maloletého T. s otcom a v časti návrhu týkajúcej sa umožnenia kontaktu maloletého K. a T. prostredníctvom elektronických prostriedkov. Vo výroku XI zastavil konanie o návrhu matky na určenie výživného pre maloletého T. vo výške 500 eur mesačne a v časti určenia výživného pre maloletého K. vo výške 700 eur mesačne, ako aj o návrhu rodičov na určenie ročného výživného. Vo výroku XII určil, že rozsudok je vykonateľný jeho doručením. Vo výroku XIII rozhodol o trovách konania tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na ich náhradu.

2. Súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa ust. § 24 ods. 2, 4, 5, § 25 ods. 2, § 26, § 36 ods. 1, § 62 ods. 1, 2, 3, 4, 5, § 63 ods. 1, § 76 ods. 1, § 77 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z.z. Zákona o rodine, čl. 4, § 28, § 29 ods. 1, 2, 3 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“) a § 233 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“). Na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že zverenie maloletého K. do osobnej starostlivosti otca a zverenie maloletého T. do osobnej starostlivosti matky je v záujme maloletých detí a takéto rozhodnutie zodpovedá doterajšiemu faktickému stavu, želaniam obidvoch maloletých detí a požiadavke na stabilizáciu ich pomerov. Konštatoval, že v prejednávanej veci neboli preukázané žiadne skutočnosti nasvedčujúce nepriaznivému vplyvu výchovného prostredia niektorého z rodičov na vývin maloletého dieťaťa, ktoré bolo zverené do osobnej starostlivosti tohto rodiča. Nevyhovel návrhu matky na zverenie maloletého K. do jej osobnej starostlivosti

považujúc ho za nereálne s prihladením na súčasný negatívny postoj maloletého K., ktorého vzťah s matkou je narušený, odmieta ju a viní z rozpadu rodiny. Rovnako nevyhovel návrhu otca na zverenie maloletého T. do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov dospievajúc k záveru, že takýto model starostlivosti nie je súladný so záujmom maloletého T.. Z vykonaného dokazovania vrátane vypočutia maloletého T. zistil, že tento je v starostlivosti matky spokojný, chce u nej bývať aj naďalej a súhlasí so zachovaním svojho pravidelného styku s otcom. Mal preukázaný závažný konflikt medzi rodičmi, zlyhávanie ich akejkolvek konštruktívnej komunikácie, v čoho dôsledku sa nevedia dohodnúť ani na plnení základných povinností maloletým T., keď aj v priebehu konania vznikla medzi nimi nehoda pri výbere školského zariadenia pre maloletého T., ktorá je predmetom samostatného konania. Prihliadol tiež na odporúčania kolízneho opatrovníka, prokurátora, Úradu komisára pre deti a znalkyne PhDr. W. V., ktorá na základe poverenia súdom prvej inštancie ustanoveného Ústavu pre znaleckú činnosť v Psychológii a Psychiatrii, spol. s.r.o. vypracovala znalecký posudok zo dňa 06.06.2018, č. 153/2017. Vo vzťahu k otcom namietanému rozdeleniu maloletých detí uviedol, že zverenie maloletého T. do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov v súlade s návrhom otca by daný problém nevyriešilo, keďže otec má záujem o striedavú starostlivosť len v prípade maloletého T. a zároveň maloletý K. styk s matkou odmieta, a teda v skutočnosti by maloleté deti zostali rozdelené aj v prípade zverenia maloletého T. do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov. Právo zastupovať a spravovať majetok oboch maloletých detí v bežných veciach ponechal obidvom rodičom za ich súhlasu, prihliadajúc aj na ustálenú aplikačnú prax. Styk matky s maloletým K. a styk otca s maloletým T. upravil tak, aby bolo rešpektované právo maloletých detí na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi, a to aj v čase sviatkov a školských prázdnin, keď v konaní nebola preukázaná žiadna skutočnosť diskvalifikujúca matku v rámci jej rodičovskej role, resp. zakladajúca objektívne dôvody pre súčasný postoj maloletého K. k matke. Matkou navrhovanú úpravu styku otca s maloletým T. v užšom rozsahu považoval za nesúladnú s jeho záujmom, keďže nezistil žiadne okolnosti nasvedčujúce možnému ohrozeniu priaznivého duševného vývoja, zdravia alebo života maloletého T. počas realizácie styku s otcom. Ako nedôvodnú vyhodnotil obavu matky z negatívneho pôsobenia otca a K. na maloletého T. s poukazom na závery znaleckého posudku a vyjadrenie znalkyne PhDr. W. V., ako aj vyjadrenie psychologičky Mgr. Y. P., PhD. Návrh Úradu komisára pre deti na úpravu styku otca s maloletým T. za prítomnosti matky a maloletého K. zamietol vyhodnotiac ho ako neúčelný a v rozpore so záujmom maloletého T. z dôvodu, že uvedené riešenie by ešte viac prispievalo ku konfliktnej situácii medzi rodičmi, ako aj medzi matkou a maloletým K., čoho svedkom by bol aj maloletý T.. Ako nezodpovedajúci záujmu maloletých detí tiež zamietol návrh Úradu komisára pre deti na umožnenie kontaktu maloletého K. s maloletým T. prostredníctvom elektronických prostriedkov prihliadajúc na odmietavý prístup maloletého T. k realizácii takejto komunikácie a konštatujúc, že maloletý K. sa jej nedomáhal. Vyslovil názor, že prípadná nevôľa maloletého T. komunikovať s maloletým K. v presne súdom stanovených termínoch by existujúci konflikt medzi rodičmi, resp. medzi maloletým K. a matkou len prehĺbovala a neprispela by k reparácii narušených vzťahov v rodine. Pri určení výživného na maloleté deti dospel k záveru, že otcom navrhnuté výživné pre maloletého K. vo výške 600 eur a matkou navrhnuté výživné pre maloletého T. vo výške 700 eur zodpovedá potrebám maloletých detí. Zohľadnil vyjadrenia účastníkov o pomernom znížení výšky výživného o štvrtinu, vzhľadom na navrhnutý široký styk matky s maloletým K. a otca s maloletým T., kedy rodičom vznikajú výdavky. Určené výživné matke na maloletého K. vo výške 450 eur mesačne a otcovi na maloletého T. vo výške 500 eur mesačne považoval za zodpovedajúce preukázaným odôvodneným potrebám oboch maloletých detí, ich veku, ako aj možnostiam a schopnostiam obidvoch rodičov. Zároveň prihliadal na majetkové pomery obidvoch rodičov, výšku a stabilitu ich príjmov tak, aby zachoval právo maloletých detí podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Vzal do úvahy aj skutočnosť, že otec je v porovnaní s matkou bonitnejší a má stabilnú výšku príjmu. Prihliadol tiež na vyživovaciu povinnosť matky k maloletému T. a vyživovaciu povinnosť otca k maloletému K.. Vo vzťahu k otcom namietanej dĺžke predmetného konania poukázal na veľké množstvo rodičmi podaných procesných návrhov a návrhov na nariadenie neodkladného opatrenia, návrh na nariadenie výchovného opatrenia, viaceré odvolania a námietku zaujatosti voči zákonnej sudkyňi, o ktorých musel rozhodnúť Krajský súd v Bratislave. K námietkam otca týkajúcim sa nariadenia výchovného opatrenia rodičom a maloletému K. uznesením Okresného súdu Bratislava I zo dňa 28.09.2018, sp.zn. 3P/101/2017, zdôraznil, že vzhľadom na situáciu v rodine, závažnosť rodičovského konfliktu, vyjadrenie kolízneho opatrovníka a obsah záverečnej správy mediátorky Ing. X. P. z mediácie rodičov, ktorej účel nebol naplnený, bolo možné vhodnosť výchovného opatrenia ustáliť až po vykonaní znaleckého dokazovania, pričom k dĺžke rozhodovania o predmetnom návrhu otca prispelo aj správanie samotného otca, ktorý sa po opakovaných ospravedlneniach rozhodol znaleckému dokazovaniu nepodrobiť, podával veľké množstvo procesných návrhov a opravných prostriedkov. Na

námietky otca súvisiace s postupom súdu a osôb zúčastnených na výsluchu maloletého K., t.j. zástupcov kolízneho opatrovníka, Okresnej prokuratúry Bratislava I a Úradu komisára pre deti, neprihliadol s ohľadom na úlohu súdu vo veciach starostlivosti o maloletých, ktorou je popri rozhodovacej činnosti aj výchovné pôsobenie na maloleté dieťa primerané jeho veku a výchovnému prostrediu. Do úvahy nevzal ani tvrdenie otca o nezákonnosti prerozdelenia predmetnej veci, keď táto bola zákonnej sudkyňi pridelená v súlade s § 50 ods. 3 CSP a § 51 ods. 4 písm. d) zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v spojení s bodom 29 Spoločných zásad pre občianskoprávny, trestný a obchodný úsek Rozvrhu práce Okresného súdu Bratislava I na rok 2017. Neprihliadol tiež na otcom predloženú elektronickú komunikáciu medzi matkou a tretími osobami, ktorú matka spochybnila a otec neuviedol, akým spôsobom ju získal. Vzhľadom na skutočnosť, že matka na pojednávaní dňa 06.09.2017 vzala svoj návrh v časti určenia výživného pre maloletého K. v sume 700 Eur mesačne, ako aj v časti určenia výživného pre maloletého T. v sume 500 Eur mesačne späť a žiaden z účastníkov nevyjadril nesúhlas so späťvzatím návrhu matkou z vážnych dôvodov, konanie v danej časti zastavil. Konanie o zročnom výživnom zastavil z dôvodu späťvzatia návrhov oboma rodičmi na pojednávaní dňa 16.10.2018. Zároveň vyhovel návrhu otca na vyslovenie predbežnej vykonateľnosti rozsudku, keď mal aj poukazom na vyjadrenie kolízneho opatrovníka za to, že pomery maloletých detí je potrebné čo najskôr stabilizovať. O trovách konania rozhodol podľa § 52 CMP.

3. Proti tomuto rozhodnutiu v časti výrokov V, VII, VIII a IX podal v zákonnej lehote prostredníctvom zvoleného právneho zástupcu odvolanie otec, navrhujúc odvolaciemu súdu rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti zmeniť tak, že maloletého T. zverí na čas do rozvodu manželstva do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov s tým, že matka bude zabezpečovať osobnú starostlivosť o maloletého T. od nedele nepárneho kalendárneho týždňa od 18.00 hod. do nedele nasledujúceho párneho kalendárneho týždňa do 18.00 hod. a otec bude zabezpečovať starostlivosť o maloletého T. od nedele párneho kalendárneho týždňa od 18.00 hod. do nedele nasledujúceho nepárneho kalendárneho týždňa do 18.00 hod., počas jarných školských prázdnin bude maloletý T. v jeho osobnej starostlivosti v párnom kalendárnom roku od prvého dňa prázdnin od 10.00 hod. do posledného dňa prázdnin do 18.00 hod. a matka bude zabezpečovať starostlivosť o maloletého T. v nepárnom kalendárnom roku od prvého dňa prázdnin od 10.00 hod. do posledného dňa prázdnin do 18.00 hod.; počas veľkonočných školských prázdnin bude maloletý T. v osobnej starostlivosti otca v nepárnom kalendárnom roku od prvého dňa prázdnin od 10.00 hod. do posledného dňa prázdnin do 18.00 hod. a matka bude zabezpečovať starostlivosť o maloletého T. v párnom kalendárnom roku od prvého dňa prázdnin od 10.00 hod. do posledného dňa prázdnin do 18.00 hod; počas letných školských prázdnin bude maloletý T. v osobnej starostlivosti otca v každom kalendárnom roku od 16.07. od 10.00 hod. do 31.07. do 18.00 hod. a od 16.08. od 10.00 hod. do 31.08. do 18.00 hod., a matka bude zabezpečovať starostlivosť o maloletého T. v každom kalendárnom roku od 01.07. od 10.00 hod. do 16.07. do 10.00 hod., od 31.07. od 18.00 hod. do 16.08. do 10.00 hod. a od 31.08. od 18.00 hod. do 01.09. do 18.00 hod; počas jesenných školských prázdnin bude maloletý T. v jeho osobnej starostlivosti v nepárnom kalendárnom roku od prvého dňa prázdnin od 10.00 hod. do posledného dňa prázdnin do 18.00 hod. a matka bude zabezpečovať starostlivosť o maloletého T. v každom párnom kalendárnom roku od prvého dňa prázdnin od 10.00 hod. do posledného dňa prázdnin do 18.00 hod; v čase Vianoc a zimných školských prázdnin bude maloletý T. v osobnej starostlivosti otca v párnom kalendárnom roku od prvého dňa prázdnin od 10.00 hod. do 24.12. do 17.00 hod. a od 26.12. od 10.00 hod. do 27.12. do 18.00 hod., a v nepárnom kalendárnom roku od 24.12. od 17.00 hod. do 25.12. do 18.00 hod., od 28.12. od 10.00 hod. do 31.12. do 18.00 hod. a od 01.01. od 10.00 hod. do konca prázdnin do 18.00 hod., a matka bude zabezpečovať starostlivosť o maloletého T. v párnom kalendárnom roku od 24.12. od 17.00 hod. do 26.12. do 10.00 hod. a od 27.12. od 18.00 do konca prázdnin do 18.00 hod., a v nepárnom kalendárnom roku od prvého dňa prázdnin od 10.00 hod. do 24.12. do 17.00 hod., od 25.12. od 18.00 hod. do 28.12. do 10.00 hod. a od 31.12. od 18.00 hod. do 01.01. nasledujúceho kalendárneho roka do 10.00 hod. s tým, že počas trvania striedavej osobnej starostlivosti výživné pre maloletého T. neurčí a odovzdávanie, resp. preberanie maloletého T. upraví tak, že rodič, ktorý bude v danom čase zabezpečovať starostlivosť o maloletého, si tohto preberie v školskom zariadení a pokiaľ maloletý T. v daný deň školské zariadenie nenavštívi, miestom jeho odovzdania bude bydlisko odovzdávajúceho rodiča. Súdu prvej inštancie vytkol, že dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 365 ods. 1 písm. f) CSP), že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h) CSP) a že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci (§ 62 ods. 1 CMP). Spochybnil záver súdu prvej inštancie, že matka mu v styku s maloletým T. nebráni, keďže od ukončenia ich spolužitia v marci 2017 mu styk s maloletým

neumožňovala dobrovoľne, ale až po nariadení neodkladného opatrenia. Uviedol, že daná situácia sa opakuje aj v súčasnosti, keď si právny zástupca matky napadnutý rozsudok neprevzal z elektronickej schránky v snahe oddialiť jeho vykonateľnosť, hoci mu bol doručovaný už dňa 26.11.2018, pričom matka mu z uvedeného dôvodu, aj napriek jeho žiadosti neumožnila styk s maloletým T. od 26.11.2018 do 27.11.2018 a od štvrtku 06.12.2018 do nedele. Namietal, že súd prvej inštancie nemal dostatok dôkazov na to, aby dospel k záveru o preferovaní výchovného prostredia matky maloletým T.. Poukázal na závery znalkyne PhDr. W. V., že maloletý T. si želá byť v starostlivosti obidvoch rodičov, a na obsah zápisnice zo zisťovania názoru maloletého T. súdom, z ktorej je zrejmé, že niektoré vyjadrenia maloletého T. boli naučené a na niektoré otázky odpovedal vyhýbavo. Navrhol, aby odvolací súd vykonal dokazovanie vypočutím si zvukovej nahrávky z výsluchu maloletého T.. Poukázal na účasť maloletého T. na súkromnom znaleckom dokazovaní znalkyňou PhDr. Mgr. Q. K., ktorá dospela k záveru, že obidve maloleté deti sa stotožňujú s jeho domovom, chcú u neho bývať, maloletý T. je nedostatočným kontaktom s ním emocionálne a sociálne frustrovaný a najvhodnejšou formou starostlivosti o neho je striedavá osobná starostlivosť. Namietal, že súd bez odôvodnenia neprihliadal na odporúčanie znalkyne PhDr. W. V. na zverenie maloletých detí do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov ako najvhodnejšiu formu starostlivosti. Za spornú pokladal iba otázku, či sa má striedavá osobná starostlivosť o maloletého K. podľa názoru PhDr. W. V. realizovať popri alebo až po vykonaní opatrení na zlepšenie vzťahov v rodine, kým v prípade maloletého T. znalkyňa odporučila nariadiť striedavú osobnú starostlivosť paralelne s uvedenými opatreniami. Poukázal na správu detskej psychiatričky MUDr. H. W. a jej odporúčanie na rovnomerný kontakt T. s obidvomi rodičmi. Vo vzťahu k jeho manipulativnému pôsobeniu na maloletého K. vyplývajúcejmu zo znaleckého posudku vypracovaného PhDr. W. V. dal do pozornosti rozpor daného záveru so závermi znalkyne PhDr. T. Q. K. a znalca MUDr. N. H., PhD., MHA, ktorý tiež vypracoval súkromný znalecký posudok, pričom PhDr. W. V. jeho ani maloletého K. nevyšetrila a svoje poznatky čerpala výlučne zo subjektívnych tvrdení matky, resp. spisovej dokumentácie. Uviedol, že aj psychologička maloletého K. Mgr. Y. P., PhD. sa vyjadrila, že manipulovať s ním akýmkoľvek smerom je veľmi ťažké. Namietal, že súd prvej inštancie dostatočne nevysvetlil dôvody nezverenia maloletého T. do striedavej osobnej starostlivosti, pričom konštatoval, že obaja rodičia sú schopní ho vychovávať, majú vytvorené aj materiálne podmienky na starostlivosť o maloletého a nezistil žiadne skutočnosti spochybňujúce jeho ako rodiča. Ku konfliktu medzi rodičmi vo vzťahu k plneniu predškolskej prípravy maloletého T. uviedol, že tento mal vzniknúť z iniciatívy matky jej bezdôvodným premiestnením T. do nového zariadenia v blízkosti jej bydliska. Zdôraznil, že v minulosti sa tiež dohodli na tom, že maloletý T. bude navštevovať základnú školu B.. Mal za to, že jedinou skutočnosťou v neprospech striedavej osobnej starostlivosti zistenou súdom je neschopnosť komunikácie medzi rodičmi, pričom súd nezisťoval jej príčinu a výchovné opatrenie na zlepšenie tohto stavu nariadil až po 11 mesiacoch od podania návrhu na vydanie takéhoto rozhodnutia. Zdôraznil, že na zverenie maloletého dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti postačuje súhlas jedného rodiča. S prihliadnutím na rozhodnutia Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. III. ÚS 1206/09 a I. ÚS 266/2010 zastával názor, že odmietnutie zverenia maloletého dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti z dôvodu zlej komunikácie medzi rodičmi v situácii, keď komunikácia je odmietaná jednou stranou, je protiústavné. Postup súdu prvej inštancie z uvedených dôvodov považoval za porušujúci jeho právo na rodinný život. Uviedol, že v súčasnosti sa prikláňa k možnosti zverenia obidvoch maloletých detí do striedavej osobnej starostlivosti.

4. Proti rozhodnutiu v časti výrokov IV, VII, VIII, IX a XII podala v zákonnej lehote prostredníctvom zvoleného právneho zástupcu odvolanie matka. Navrhla rozsudok v napadnutej časti zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Súdu prvej inštancie vytkla, že nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci (§ 62 ods. 1 CMP), že nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 365 ods. 1 písm. b) CSP), že nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností (§ 365 ods. 1 písm. e) CSP), zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené (§ 365 ods. 1 písm. g) CSP) a že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h) CSP). Namietala, že súd prvej inštancie nezistil, ktorý z rodičov nesie zodpovednosť za súčasné prežívanie maloletého K., hoci ide o kľúčovú otázku pre úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k obidvom maloletým deťom. Za vhodné považovala vyčkať na záver uloženého výchovného opatrenia za účelom ustálenia dôvodov narušených vzťahov v rodine a spôsobu ich reparácie. Zdôraznila, že jej rodičovské kompetencie boli verifikované znaleckým posudkom vypracovaným PhDr. W. V., pričom došlo k vylúčeniu existencie príčiny jej odmietania maloletým K. na jej strane a bolo potrebné ich skúmať na strane otca. Mala

za to, že nekompletnosť znaleckého posudku vypracovaného PhDr. W. V. spôsobená odmietnutím psychodiagnostiky otcom a maloletým K., zneužívanie inštitútu súkromného znaleckého posudku otcom, či nevyužitie sankčných mechanizmov vo vzťahu k otcovi súdom prvej inštancie, deformujú skutkové zistenia vo veci. Spochybnila nestrannosť, relevantnosť a správny výber znaleckého odboru v prípade otcom predložených súkromných znaleckých posudkov, o ktorých nemala vedomosť ani sa nezúčastnila na ich realizácii. Znalkyni PhDr. T. Q. K. vytkla, že za účelom vypracovania súkromného znaleckého posudku vyšetrila maloletého T. v prítomnosti otca, bez jej vedomia a súhlasu, a neuviedla svoj informačný zdroj, pričom zo súdneho spisu nevyplýva, že by do neho nahliadla. Namietala, že súd prvej inštancie, napriek uvedenému nedostatku na daný posudok prihliadol, pripustil návrh otca na výsluch znalkyne PhDr. T. Q. K. a nevysporiadal sa s jej námietkou zaujatosti voči znalkyni. Uviedla, že o prešetrovanie postupu znalkyne PhDr. T. Q. K. požiadala Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, ako aj orgány činné v trestnom konaní, ktorých závery budú mať podľa jej názoru významný vplyv na predmetné konanie. Otec sa mal následne pokúšať o zmarenie súdom nariadeného znaleckého dokazovania a odôvodniť svoju neúčast' na ňom tým, že si objednal vypracovanie ďalšieho súkromného znaleckého posudku u MUDr. N. H., PhD., MHA, znalca v odbore zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria a sexuológia, hoci sedem z deviatich znalcovi zadaných otázok spadá pod odbor psychológia, ku ktorým sa nemal kompetenciu vyjadriť. Súdu prvej inštancii vytkla, že prihliadal na tento znalecký posudok. S poukazom na stanovisko Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 23.12.1980, sp.zn. Pls 3/80, nález Ústavného súdu Českej republiky zo dňa 30.04.2007, sp.zn. III ÚS 299/06, ako aj rozhodnutia Najvyššieho súdu Českej republiky zo dňa 06.09.2009, sp.zn. 30 Cdo/352/2008 a zo dňa 26.11.1998, sp. zn. 3 Cdo 385/96 namietala zohľadnenie súkromných znaleckých posudkov, a ich vyhodnotenie ako dôkaz znaleckým posudkom a nie ako listinný dôkaz. Namietala, že súd považoval za nevyhnutné vykonať objektívne znalecké dokazovanie, ktorého sa otec a maloletý K. odmietli zúčastniť, pričom následne rozhodnutím o širokom rozsahu styku otca s T., jeho konanie odobril. S prihliadnutím na rozhodnutie publikované pod č. R 96/1967, rozsudok Krajského súdu v Košiciach zo dňa 27.03.2015, sp. zn. 7CoP/295/2014, rozsudok Krajského súdu v Nitre zo dňa 13.11.2014, sp.zn. 8Co/713/2014 a rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 11.06.2014, sp.zn. 3CoP/13/2014 sa nestotožnila s názorom súdu prvej inštancie, ktorý jej návrh na obmedzenie styku otca s maloletým T. nevyhodnotil ako súladný s jeho záujmom a hrozbu, že otec a maloletý K. by mohli svojím pôsobením na maloletého T. u tohto dosiahnuť rovnaký stav ako u maloletého K., neposúdil za reálnu, hoci opakovane poukazovala na správanie sa otca, manipuláciu maloletých detí otcom a jeho postoj k nezávislému znaleckému dokazovaniu. Nesúhlasila s názorom, že možné ohrozenie priaznivého duševného vývoja maloletého T. v dôsledku jeho pobytu u otca preukázané nebolo, vzhľadom na konštatovanie znalkyne PhDr. W. V. a psychologičky Mgr. Y. P., PhD. o manipulácii maloletého K. otcom proti nej. Poukázala na názor PhDr. W. V., ktorá za aktuálneho stavu v prípade nariadenia striedavej osobnej starostlivosti u maloletých detí pokladala za pravdepodobné, že maloletý K. by sa jej bránil a maloletý T. by sa mohol stať súčasťou nezdravej koalície otca a maloletého K.. Uviedla, že otec v septembri, resp. októbri 2018 v materskej škole maloletého T. vyvolal incident, ktorý spôsobil obavy dieťaťa pri jeho vyzdvihnutí a prevzatí z materskej školy otcom. Styk otca s maloletým T. počas týždňa považovala v rozpore so záujmom maloletého, ktorý mal od septembra 2019 nastúpiť do 1. ročníka základnej školy. Uviedla, že maloletého musí na styk s otcom sústavne presviedčať a upokojovať ho, na čoho demonštráciu k svojmu vyjadreniu pripojila videozáznam z lyžovačky zo dňa 12.12.2018. Za adekvátne pokladala stretávanie otca s maloletých T. počas nepárnych kalendárnych víkendov s prespatím u otca na dve noci a počas týždňa v stredu bez prespatia u otca, s prevzatím a odovzdaním v mieste jej bydliska a s postupným rozširovaním styku. Uviedla, že maloletý K. prestal prejavovať záujem o komunikáciu s ňou, kladie si nereálne podmienky vylučujúce styk s ňou, od vydania napadnutého rozhodnutia sa s ňou nestretol bez uvedenia dôvodu, je voči nej agresívny a nezaujíma sa ani o maloletého T.. Poukázala na to, otec pripravuje K. na styk s ňou výlučne zbalením vecí a inštruovaním ho proti nej, hoci v súlade s rozhodovacou praxou Krajského súdu v Bratislave (rozhodnutie sp. zn. 11CoP/243/2013) uložená povinnosť riadne pripraviť maloleté dieťa na styk zahŕňa najmä prípravu psychickú. Namietala, že súd prvej inštancie rozhodol o predbežnej vykonateľnosti napadnutého rozsudku bez preukázania existencie jeho nevyhnutného predpokladu u otca alebo maloletých detí, ktorým je hrozba nebezpečenstva ťažko nahraditeľnej ujmy alebo značnej škody či ujmy. Poprela, že by kolízny opatrovník s takýmto rozhodnutím súhlasil, keď tento sa k danej otázke nevedel vyjadriť. Poukázala na upozornenie zástupkyne Okresnej prokuratúry Bratislava I na riziká takéhoto rozhodnutia. Namietala porušenie jej práva na spravodlivý proces z dôvodu, že súd nevykonával všetky ňou navrhnuté dôkazy.

5. Matka vo svojom vyjadrení k odvolaniu otca prostredníctvom zvoleného právneho zástupcu zotrvala na svojich tvrdeniach uvedených v ňou podanom odvolaní. Skutkové tvrdenia obsiahnuté v odvolaní otca označila za zavádzajúce a klamlivé. Poukázala na to, že styk rodičov s maloletými deťmi počas bežného roka je v súčasnosti upravený napadnutým predbežne vykonateľným rozsudkom, a tiež uznesením Okresného súdu Bratislava I zo dňa 25.07.2017, č.k. 3P/101/2017-129 účinným do právoplatného rozhodnutia vo veci samej. Namietala, že súd prvej inštancie v napadnutom rozhodnutí pri úprave styku rodičov s maloletými deťmi počas školských prázdnin na jednom mieste dátumy ich stretávania nešpecifikuje a zrejme vychádza z termínov školských prázdnin stanovených Ministerstvom školstva Slovenskej republiky, kým na inom mieste tieto termíny kumuluje alebo upravuje samostatným spôsobom. Vyslovila názor, že viaceré výroky napadnutého rozsudku sú nevykonateľné a podporujú vznik konfliktných situácií medzi rodičmi. Poprela, že neumožňuje stretnutie otca s maloletým T. inak ako na podklade súdneho rozhodnutia. Poukázala na problém so stykom počas zimných školských prázdnin, keď otec si mal s maloletými deťmi dohodnúť lyžovačku, napriek tomu, že mali byť s ňou a neskôr ju vinil z jej zmarenia. Zdôraznila, že otec K. na styk s ňou nepripravuje a neoprávnené zasiahol do jej prázdninového styku s maloletým K., čo vyplýva z pripojenej SMS komunikácie rodičov a emailovej komunikácie ich právnych zástupcov. S poukazom na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 09.08.2017, sp.zn. 5 Cdo/47/2017 mala za to, že názor maloletého T. bol v konaní pred súdom prvej inštancie dostatočne zisťovaný priamym aj nepriamym spôsobom, pričom hodnotenie jeho výsluchu otcom výlučne na základe vyhotovenej zápisnice bez oboznámenia sa so zvukovou nahrávkou pokladala len za dohady a subjektívne pocity otca. Vo vzťahu k otcom označenej judikatúre Ústavného súdu Českej republiky zdôraznila, že na túto reagoval aj Výbor pre práva dieťaťa prijatím stanoviska, v zmysle ktorého základným kritériom pre posúdenie vhodnosti striedavej osobnej starostlivosti má byť najlepší záujem dieťaťa, ktorý je potrebné hľadať v každom jednotlivom prípade zvlášť, na čoho základe Ústavný súd Českej republiky v rokoch 2015 a 2016 postupne upustil od názoru, že striedavá osobná starostlivosť by mala byť pravidlom, odhliada od záujmov rodičov a do popredia kladie osobnosť dieťaťa. Nesúhlasila s odvolacím návrhom otca na zmenu napadnutého rozhodnutia tak, aby počas všetkých prázdnin v roku 2019 s výnimkou letných prázdnin zabezpečoval starostlivosť o maloletého T. takmer výlučne sám.

6. Otec vo svojom vyjadrení k odvolaniu matky nesúhlasil s jej námietkami voči predloženým súkromným znaleckým posudkom. Mal za to, že súd je pri vykonávaní súkromného znaleckého posudku povinný postupovať rovnako ako v prípade znaleckého posudku vypracovaného súdom ustanoveným znalcom. Za nepotvrdené považoval pochybnosti matky o profesionalite, nezávislosti a nestrannosti znalcov PhDr. Mgr. Q. K. a MUDr. N. H., PhD., MHA, keďže títo sú zapísaní v zozname znalcov vedenom Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky za splnenia všetkých podmienok požadovaných v danom odbore, resp. odvetví, ich súkromné znalecké posudky boli opatrené doložkou v zmysle ust. § 209 ods. 2 CSP a obidvaja boli súdom prvej inštancie vypočutí. Zdôraznil, že matka mala vedomosť o realizácii znaleckého dokazovania znalkyňou PhDr. Mgr. Q. K., na vyšetrovanie u nej bola predvolaná, odmietla sa ho zúčastniť, znalecké dokazovanie znalcom MUDr. N. H. PhD., MHA sa týkalo výlučne jeho osoby a informovanie matky o ňom nebolo potrebné. Nesúhlasil s tvrdením matky o jeho prítomnosti pri vyšetrovaní maloletého T. znalkyňou PhDr. Mgr. Q. K., keďže vyšetrovaciu miestnosť pre vyšetrovanie opustil, pričom ako nositeľovi rodičovských práv a povinností mu nič nebránilo rozhodnúť o vyšetrovaní maloletého znalkyňou, ktorej zároveň poskytol všetky materiály potrebné pre jej oboznámenie sa so skutočným stavom veci s poukazom na ich podrobný výpis obsiahnutý v znaleckom posudku. Dal do pozornosti aj vyjadrenie znalca MUDr. N. H. PhD., MHA prednesené v rámci jeho výsluchu pred súdom prvej inštancie, v zmysle ktorého sa ako psychiater dokáže vyjadriť aj k matkou namietaným otázkam. Zdôraznil, že ani jeden zo znalcov u neho neidentifikoval používanie manipulatívnych techník voči maloletým deťom alebo matke, pričom znalkyňa PhDr. W. V. reagovala iba na hypotetickú otázku. Za nepravdivé označil tvrdenie matky, že ho T. odmieta a popis vyvolanej scény v materskej škole. Uviedol, že od zmeny predškolského zariadenia maloletého T. mu bolo umožnené iba dvakrát dieťa odovzdať a raz vyzdvihnúť zo škôlky, čo prebehlo bez problémov. K styku počas zimných prázdnin uviedol, že v období od 01.01. nepárneho kalendárneho roka mu matka odmietla maloletého T. odovzdať a odcestovala s ním. Predložený videozáznam obsahujúci rozhovor maloletého T. s matkou považoval za nepreukazujúci vplyv maloletého z dôvodu jeho manipulácie matkou. Nesúhlasil s výhradami matky k výchove K. s poukazom na vyjadrenie psychologičky Mgr. P., ktorá ho hodnotila ako šikovného a dobre vychovaného, čo dokazujú aj jeho vynikajúce výsledky a správanie v škole. Zdôraznil, že maloletého K. usmerňuje, aby sa stretával s matkou a zmenil postoj k nej, čo však vzhľadom na jeho adolescentný vek nie je jednoduché, pričom odborníci, vrátane znalkyne PhDr. W. V., odporučili matke rozvíjať vzťah s

maloletým K. postupne. K. má záujem sa s matkou stretávať, avšak táto ním navrhnuté miesta stretnutí odmieta. Mal za to, že matka v odvolaní neuviedla žiadny relevantný dôvod na obmedzenie jeho styku s maloletým T. a sama pripúšťa potrebu postupne ich styk rozširovať. Vyslovil názor, že maloletý T. už mal dostatok času si na rozšírenie ich styku v zmysle napadnutého rozsudku zvyknúť a je v jeho najlepšom záujme, aby sa jeho výchovné prostredie stabilizovalo vo forme rozšíreného styku a následne aj v režime striedavej osobnej starostlivosti. Práve čas nástupu T. do základnej školy pokladal za najvhodnejší na zvykanie si na striedavú osobnú starostlivosť. Stotožnil sa s výrokom napadnutého rozsudku o jeho predbežnej vykonateľnosti, majúť za preukázané, že maloletým deťom by bez stabilizácie ich pomerov hrozila ujma. Návrh matky na doplnenie znaleckého dokazovania vyšetrením maloletého K. považoval za nadbytočný. V ďalšom vyjadrení otec vyslovil presvedčenie o nesprávnosti výkladu matky časti rozhodnutia o úprave styku počas zimných školských prázdnin, pričom úprava jeho styku s maloletým T. počas bežného roka v zmysle napadnutého rozsudku zahŕňa aj styk určený neodkladným opatrením, a teda medzi týmito úpravami neexistuje matkou tvrdený rozpor. Potvrdil, že styk matky s maloletým K. sa nerealizuje, čo je možné odstrániť iba pravidelnou a dlhodobou terapiou za aktívnej účasti matky a zlepšením komunikácie medzi rodičmi. S matkou sa pokúšal stretnúť a porozprávať na danú tému, stretnutie viackrát zrušila a odmietla s ním komunikovať bez prítomnosti tretej osoby. Jeho následné emaily s návrhmi na riešenie uvedenej situácie, znegovala. Bol toho názoru, že judikatúra Ústavného súdu Českej republiky k otázke striedavej osobnej starostlivosti sa od roku 2004 neodchýlila od argumentačnej línie, v zmysle ktorej rozhodnutie súdu o nezverení maloletého dieťaťa do striedavej starostlivosti oboch rodičov z dôvodu nedostatočnej komunikácie je protiústavné, a to aj s poukazom na nálezy Ústavného súdu Českej republiky sp.zn. I. ÚS 2017/17, sp.zn. I. ÚS 1554/14, sp.zn. IV. ÚS 1286/18 a sp.zn. I. ÚS 3216/13. Tvrdenie matky, že všetky prázdniny v roku 2019 okrem letných by chcel výlučne pre seba, poprel, keď vo svojom odvolaní okrem rovnomerného rozdelenia letných, vianočných a zimných prázdnin navrhol, aby bol maloletý T. počas jarných prázdnin v starostlivosti matky.

7. Kolízny opatrovník vo vyjadrení k odvolaniam otca a matky zotrval na svojich predchádzajúcich vyjadreniach a písomných správach.

8. Okresná prokuratúra Bratislava I vo svojom vyjadrení k odvolaniam otca a matky zotrvala na vyjadrení prednesenom jej zástupcom na pojednávaní konanom pred súdom prvej inštancie dňa 16.11.2018. Navrhla, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil.

9. Úrad komisára pre deti vo vyjadrení k odvolaniu matky zotrval na svojom stanovisku prednesenom pred súdom prvej inštancie.

10. Matka v ďalšom vyjadrení k odvolaniu otca prostredníctvom zvoleného právneho zástupcu zotrvala na svojich tvrdeniach. Poukázala na skutočnosť, že otázka znaleckého vyšetrenia maloletého T. je podstatnou vecou výkonu rodičovských práv a povinností v rámci rozhodovania o jeho zdravotnej starostlivosti, na ktorú je podľa § 35 Zákona o rodine potrebný súhlas obidvoch rodičov. Uviedla, že styk otca s maloletým T. sa napriek nevôli maloletého naďalej realizuje v súlade s napadnutým rozsudkom, pričom otec zabezpečuje odovzdanie maloletého v predškolskom zariadení každý piatok a stredú ráno, kým jej styk s maloletým K. naďalej neprebíha. Ohradila sa voči tvrdeniu otca o manipulácii maloletého T.. Pre prípad pochybností o reálnom prežívaní maloletého T. navrhla opätovne zistiť jeho názor prostredníctvom odvolacieho súdu alebo vhodným nepriamym spôsobom.

11. V ďalších podaniach otec vyslovil názor, že matka podniká kroky v snahe vyhnúť sa realizácii styku maloletého T. s ním v zmysle rozsudku súdu prvej inštancie, napr. odmietnutím odovzdania mu T. po skončení jarných prázdnin dňa 01.03.2019 s odôvodnením, že prázdniny sa končia až v nedeľu 03.03.2019. Poukázal na pripojené odborné posúdenie českého súdneho znalca v odbore psychológia PhDr. O. B. zo dňa 03.03.2019 týkajúce sa nahrávky vyjadrení maloletého T. zo dňa 12.12.2018 predloženej matkou, pripojenej nahrávky komunikácie medzi otcom a maloletým T. a posúdenie zápisnice z výsluchu maloletého T. pred súdom prvej inštancie zo dňa 04.09.2018. Uviedol, že PhDr. B. v skúmanej nahrávke rozhovoru medzi matkou a maloletým T. jednoznačne identifikoval snahu matky manipulovať maloletého tak, aby sa vyjadril ňou želaným spôsobom, vystavenie maloletého masívnemu konfliktu lojality a ignoráciu závažných stresových prejavov u neho zo strany matky, ktoré konanie je možné označiť za psychickú formu týrania dieťaťa. Negatívne prejavy podobného charakteru sa v zmysle predloženého odborného posúdenia mali u maloletého T. prejaviť aj na výsluchu pred súdom prvej inštancie, ktorý nevenoval dostatok pozornosti niektorým závažným vyjadreniam maloletého

poukazujúcim na jeho manipulovanie rodičom. K pripojenej nahrávke označenej ako „Čítanie rozprávky“ mal znalec konštatovať, že atmosféra na nahrávke je uvoľnená, z komunikácie je zrejmy silný vzťah medzi otcom a maloletým T., ktorý neprejavuje žiadne známky stresu. Následne otec informoval, že Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky ho oboznámilo s výsledkom vykonaného dohľadu nad činnosťou znalkyne PhDr. Mgr. Q. K. na podnet matky z dôvodu údajného porušenia povinností pri výkone znaleckej činnosti, o. i. pri vypracovaní znaleckého posudku č. 58/2017, s tým, že konanie znalkyne nie je iným správnym deliktom v zmysle zákona č. 382/2004 Z.z. o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Zároveň oznámil, že Okresné riaditeľstvo Policajného zboru Bratislava I ho na základe jeho žiadosti podaním zo dňa 26.03.2019 informovalo o odmietnutí trestného oznámenia podaného matkou na znalkyňu PhDr. Mgr. Q. K. pre podozrenie zo spáchania trestného činu marenia spravodlivosti a i. Otec dal do pozornosti obsah pripojeného znaleckého posudku zo dňa č. 8/2019 vypracovaného znalcom z odboru psychológia, odvetvie klinická psychológia detí PhDr. N. C., ktorý po posúdení rovnakých nahrávok ako PhDr. B. skonštatoval, že maloletý T. je vystavený konfliktu lojality a je manipulovaný matkou proti otcovi. Poukázal na konflikty a problémy pri vyzdvihnutí maloletého T. dňa 16.04.2019 a dňa 25.04.2019 a pripojenú zvukovú nahrávku. Uviedol, že k nehode došlo aj dňa 26.04.2019, kedy matka s T. absolvovala zápis do základnej školy bez jeho súhlasu. Upozornil na konanie matky súvisiace s medializáciou predmetnej veci v periodikách, kde hodnotí dôkazy, ich súkromný a intímny vzťah, rozširuje o ňom nepravdivé informácie a rozoberá svoj vzťah s maloletým K..

12. Matka v reakcii na vyjadrenia otca poukázala na priebeh preberania maloletého T. otcom dňa 16.04.2019 a odmietanie T. ísť s otcom. Uviedla, že zverejnenie článkov v troch denníkoch a týždenníkoch inicioval otec. Upozornila tiež na možný negatívny vplyv medializácie maloletých detí a ich rodičov na psychiku maloletých detí, a to predovšetkým u maloletého K., vzhľadom na jeho citlivý pubertálny vek. Otcom predložené odborné posúdenie PhDr. B. označila za dôkaz vyhýbania sa otca komplexnému vyšetreniu u odborníka zvoleného súdom alebo po dohode s ňou. Uviedla, že proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava I zo dňa 17.05.2018, sp.zn. 14C/18/2019 podala odvolanie z dôvodu, že návrh maloletého K. bol vyhotovený a podaný otcom, a jeho obsahom sú zavádzajúce, klamlivé a skreslené informácie. Zverejnené články sa týkali obidvoch maloletých detí, pričom otec svojim konaním maloleté deti rozdeľuje.

13. V ďalšom podaní otec poprel tvrdenia matky o začatí mediálneho boja z jeho strany s tým, že len reagoval na jej mediálne útoky. Súhlasil, že medializácia veci môže negatívne poznačiť obe maloletého deti. Poukázal na maloletým K. podaný návrh na nariadenie neodkladného opatrenia dňa 18.04.2019 na Okresný súd Bratislava I, ktorý uznesením zo dňa 17.05.2019, sp.zn. 14C/18/2019 matke uložil povinnosť zdržať sa verejného šírenia informácií týkajúcich sa súkromia maloletého K. a informácií súvisiacich s jeho súkromím. Poprel autorstvo predmetného návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia s tým, že tento podpísal iba ako zákonný zástupca maloletého. Podaním z 24.07.2019 upozornil na nezrovnalosti v postupe ÚPSVaR Bratislava v súvislosti s realizáciou nariadeného výchovného opatrenia, žiadal o zmenu zamestnankyne spravujúcej dokumentáciu maloletých detí na ÚPSVaR Bratislava, a preverenie postupu oddelenia Sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately ÚPSVaR Bratislava. Mal za to, že ÚPSVaR porušil povinnosť aj vo vzťahu k súdu prvej inštancie, ktorému nepredkladal správy o priebehu výchovného opatrenia v mesačných intervaloch, pričom úrad informoval o bezproblémovom pokojnom priebehu jeho styku s T. počas prvej polovice letných prázdnin v roku 2019, z čoho vyplýva, že maloletý nie je matkou manipulovaný a vystavovaný konfliktu lojality, keď nemá príkaz vrátiť sa večer k nej. Poukázal na oznámenie ÚPSVaR o nesprávnom postupe kolízneho opatrovníka pri výchovnom opatrení a prejavený nesúhlas úradu s ukončením realizácie výchovného opatrenia. Podaním z 09.09.2019 otec vyjadril nesúhlas s priebehom výchovného opatrenia a poukázal na nezáujem matky na zlepšení komunikácie a vzťahov v rodine. K podaniu pripojil znalecký posudok zo dňa 13.09.2019, č. 27/2019, vypracovaný znalcom PhDr. N. C. na základe analýzy kompletnej SMS komunikácie rodičov v počte 1195 SMS správ za obdobie od 29.11.2018 do 05.09.2019 a ich emailovej komunikácie v čase od 30.08.2019 do 04.09.2019. Do pozornosti dal zistenia znalca, že spôsob komunikácie zo strany matky možno považovať za hrubý, urážajúci a manipulatívny, spôsobujúci prekážku dosiahnutia dohody rodičov a diskusie s konštatovaním, že otec sa pokúša vyhýbať konfliktom, ponúkať riešenia a robiť kompromisy.

14. Matka v ďalšom vyjadrení prostredníctvom zvoleného právneho zástupcu upozornila na neštandardné správanie otca od nástupu maloletého T. do prvého ročníka základnej školy, keď bola

triednou učiteľkou informovaná o požiadavke otca umožniť maloletému K. kontakt s T. v školskom klube a iných priestoroch školy, ktoré konanie vyhodnotila ako zneužívanie školského zariadenia na dosahovanie jeho vlastných cieľov a priame obchádzanie jej osoby. Uviedla, že v súčasnosti je vedené trestné stíhanie voči otcovi pre trestný čin marenia výkonu úradného rozhodnutia vo vzťahu k nerešpektovaniu jej styku s maloletým K. a zvažuje podanie trestného oznámenia na otca pre zločin týrania blízkej a zverenej osoby v spojitosti so zneužívaním maloletých detí na dosiahnutie jeho „zvrátených“ cieľov. Informovala o ukončení nariadeného výchovného opatrenia z dôvodu nenaplnenia jeho účelu dňa 05.09.2019, bez pozitívneho posunu v komunikácii rodičov a poukázala na výrazné eskalovanie rodinnej situácie a rozporné správanie otca. Zdôraznila, že od januára 2019 maloletého K. nevidela, nedokáže sa s ním spojiť a otec povinnosť pripraviť ho na styk s ňou neustále porušuje, maloletý K. sa nepodrobil nariadenému výchovnému opatreniu. Poukázala na pripojené odborné vyjadrenie Mgr. et Mgr. C. W., PhD., ktorému poskytla kompletný spisový materiál a umožnila psychologicky vyšetriť ju a maloletého T. s odkazom na obsahovú analýzu a porovnanie znaleckých posudkov vypracovaných PhDr. W. V. a PhDr. Mgr. Q. K., v zmysle ktorej sa tieto posudky zhodujú v použitých klinických a testových metódach, avšak zásadne sa odlišujú vo svojich záveroch. Vo vzťahu k nahrávkam, ku ktorým sa už vyjadrovali PhDr. B. a PhDr. N. C., Mgr. et Mgr. C. W., PhD. zdôraznila, že sa jedná o situačne a kontextovo odlišné nahrávky, z ktorých nemožno usudzovať celkové ustálené výchovné modely rodičov. Rovnako poukázala na odporúčanie Mgr. et Mgr. C. W., PhD., že vykonávať osobnú starostlivosť o T. by mala primárne matka, s možnosťou navštevovania otca podľa jeho vlastného priania, pričom striedavú osobnú starostlivosť vyhodnotil ako nevhodnú vzhľadom na súčasnú nestabilnú rodinnú situáciu. Upozornila na záver o potrebe zabezpečenia stretávania T. s K. v jej domácnosti. Výsledky súkromných znaleckých posudkov otca považovala za bezvýznamné na účely predmetného konania a žiadala o opätovné konanie pred súdom prvej inštancie a nariadenie znaleckého dokazovania vo vzťahu k otcovi, resp. zopakovanie výsluchu znalcov PhDr. W. V. a PhDr. Mgr. Q. K., a vypočutie Mgr. et Mgr. C. W., PhD.

15. Otec v písomnej reakcii na vyjadrenia matky poprel tvrdenie o trestnom stíhaní a kontakte so školou, ktorú T. navštevuje. Zdôraznil, že pokiaľ matka nevystavuje maloletého T. konfliktu lojality a nemanipuluje ho, ich spoločné chvíle sú pokojné a bez konfliktov. Do pozornosti dal pripojenú videonahrávku z pobytu maloletého T. v jeho domácnosti dňa 01.10.2019. Vyslovil názor, že matka chce ukončiť psychologické poradenstvo, odmieta pokračovať v hľadaní riešenia zlých vzťahov, ich komunikácia je závislá výhradne na matke, ktorá mu neposkytuje ani náhradný čas stretnutí s T. Uviedol, že pri návšteve ÚPSVaR dňa 09.10.2019 bol oboznámený so správou psychologičky Mgr. R. z priebehu nariadeného výchovného opatrenia, s obsahom ktorej nesúhlasil. Poprel tvrdenie, že maloletého K. odmietol priviesť na dohodnutý termín poradenstva. Spochybnil odbornosť Mgr. et Mgr. C. W., PhD., v súvislosti s predloženým odborným vyjadrením, keďže nejde o znalca ani o poradenského či detského psychológa, pričom jeho vyjadrenie je v rozpore s ust. § 207 ods. 3 CSP. Navrhol neprihliadať na predmetné vyjadrenie, keďže nespĺňa podmienky odborného stanoviska v zmysle § 206 CPS a súčasne nejde o listinný dôkaz, ktorý by obsahoval informácie relevantné pre zistenie skutočného stavu veci. Následným podaním informoval o priebehu predĺžených víkendov v októbri 2019, ktoré strávil s maloletým T. u neho bez problémov. Zároveň nesúhlasil s predčasným ukončením výchovného opatrenia a poukázal na rozpor vo vyjadreniach daného úradu, ktorý mu potvrdil ďalší termín individuálneho poradenského stretnutia, avšak následne mu oznámil ukončenie výchovného opatrenia.

16. Podaním zo dňa 31.10.2019 kolízny opatrovník oznámil, že aktuálne nemá možnosť zabezpečiť efektívnosť rodičom nariadeného výchovného opatrenia poradensko-psychologickými prostriedkami a naplniť stanovené ciele, rozsah nariadených hodín výchovného opatrenia bol vyčerpaný, výchovné opatrenie uložené rodičom nesplnilo svoj účel. Za efektívnejšie považoval podľa vyjadrenia Mgr. L. začať výchovné opatrenie s rodičmi a až následne s maloletým K., pričom otec odmietol zabezpečiť účasť K. na odbornom poradenstve. Uviedol, že psychologička Mgr. R. nadviazala spoluprácu s rodičmi, uskutočnila s nimi štyri individuálne odborné stretnutia s cieľom stanovenia adekvátnej formy pomoci a navrhla otcovi zabezpečiť účasť K. na Referáte poradensko-psychologických služieb ÚPSVaR Bratislava, ktorú ponuku otec nevyužil. V tejto súvislosti poukázal na to, že maloletý K. podľa slov otca naďalej navštevuje súkromnú psychologičku Mgr. P., avšak bez viditeľných výsledkov, jeho vzťahy s matkou sú naďalej kritické. Pokračovanie nariadeného výchovného opatrenia maloletého K. ponechal na zváženie súdu. Konštatoval, že otec žiada o ďalšie formy a metódy spolupráce na dobrovoľnej báze, avšak dané žiadosti otca vyhodnotil ako formálne s cieľom prinútiť matku akceptovať jeho podmienky. Uviedol, že styk matky s maloletým K. sa nerealizuje z dôvodu odmietania maloletým. Vyjadril sa, že otec neakceptuje

súdne rozhodnutia a maloletého K. nepripravuje na stretávanie s matkou, kým matka naopak súdne rozhodnutia v plnom rozsahu akceptuje, maloletý T. sa s otcom stretáva a matka ho na toto stretávanie náležite pripravuje. Mal za to, že súrodenecké väzby medzi maloletými deťmi by mali zostať zachované, avšak nie je možné, aby sa stretávanie súrodencov realizovalo iba v čase, kedy je maloletý T. u otca, a je na rodičoch, najmä na otcovi, aby v tomto smere pôsobili na maloletého K..

17. Ďalšími písomnými podaniami otec vzniesol výhrady k postupu kolízneho opatrovníka z dôvodu nekorektného spôsobu komunikácie s Úradom komisára pre deti za účelom koordinovania ich postupu v súlade požiadavkami právneho zástupcu matky. Poprel tvrdenia uvedené kolíznym opatrovníkom o vyčerpaní rozsahu nariadených hodín v rámci výchovného opatrenia, že maloletého K. neprivedol na stanovený termín k psychologičke Mgr. R., že jeho žiadosti o spoluprácu boli iba formálne, keď naďalej prebiehajú jeho stretnutia s Mgr. Y.. Nesúhlasil s vyjadrením, že matka akceptuje súdne rozhodnutia, keďže sa rozhodla ďalej nezúčastňovať nariadeného výchovného opatrenia. Poprel, že by nepripravoval maloletého K. na stretnutia s matkou, keď samotná matka sa rozhodla ponechať čas ich stretnutí na maloletého K. bol od vyhlásenia napadnutého rozsudku vždy pripravený na vyzdvihnutie matkou, hoci s ňou odmietal odísť mimo svojej „bezpečnej zóny“ v rámci G.. Uviedol, že matke viackrát ponúkal možnosť hľadať spoločné riešenie za účelom reparácie jej vzťahu s maloletým K., avšak táto odmietla jeho návrhy na stretnutie v neformálnom prostredí a maloletého K. si zablokovala na sociálnych sieťach. Vyjadril presvedčenie, že ich maloletým deťom by malo byť umožnené vybudovať si pevný vzťah, pričom tieto zároveň potrebujú obidvoch rodičov.

18. Z emailu doručeného súdu prvej inštancie dňa 23.04.2019 vyplýva, že maloletý K. matku obvinil z manipulácie T. a svoju manipuláciu zo strany otca poprel. V emaily je ďalej uvedené, že matka od svojho odchodu zo spoločnej domácnosti otca očierňuje, pri odchode mu sľúbila možnosť s T. kedykoľvek volať aj skypovať, čo mu po dvoch týždňoch zakázala, začala ho vydierať, že T. uvidí, iba ak k nej bude chodiť a nedovolila, aby bol T. zapísaný do rovnakej školy ako on a na súde vybavila jeho zápis do inej školy, pokúša sa odtrhnúť T. od neho, aj od otca. T. takmer rok po odchode z domu plakával, k mame nechcel chodiť. K. zdôraznil, že všetky uvedené skutočnosti povedal aj pred súdom prvej inštancie, nikoho to nezaujímalo a situácia sa naďalej zhoršuje. Navštívil aj Úrad komisára pre deti, kde mu sľúbili pomoc, avšak nič neurobili. V lete, keď bol po dvoch rokoch na dovolenkách s otcom aj s T., matka k nim poslala v noci policajtov a na začiatku tohto roka mu oznámila, že už ho nebude kontaktovať a neskôr si ho zablokovala na sociálnej sieti.

19. Odvolací súd preskúmal vec, v ktorej nie je viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania, podľa § 65, § 66 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CMP“), bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1, § 378 ods. 1, § 219 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej „CSP“), s verejným vyhlásením rozhodnutia podľa § 219 ods. 3 CSP, a dospel k záveru, že odvolanie otca a odvolanie matky je dôvodné.

20. Odvolanie otca a matky maloletých detí vyhodnotil odvolací súd ako nedôvodné, keď neobstoja ich tvrdenia uvedené v odvolaní. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s rozhodnutím súdu prvej inštancie a jeho odôvodnením, v ktorom sa súd prvej inštancie riadne vypořiadal so všetkými podstatnými dôkazmi a skutočnosťami, ktoré boli v konaní predložené a preukázané a podrobne odôvodnil svoje rozhodnutie.

21. Odvolací súd po vyhodnotení všetkých skutočností prejednávaneho prípadu, dospel k záveru, že výrok rozsudku, ktorým bol maloletý T. zverený do osobnej starostlivosti matky a ktorým zamietol návrh otca na zverenie maloletého T. do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, je správny. Nemožno spochybníť, že zverenie maloletého dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov sleduje právo dieťaťa na rovnocenný kontakt s rodičmi, právo na jeho výchovu a zabezpečenie starostlivosti o neho matkou aj otcom. Správne súd prvej inštancie konštatoval, že zverenie maloletého T. do osobnej starostlivosti matky je v súlade so záujmom maloletého dieťaťa s prihliadnutím aj na vyjadrený názor maloletého T. dňa 04.09.2018, teda dva mesiace pred vyhlásením rozsudku. Odvolací súd neakceptoval námietky otca vo vzťahu k nesprávnosti vyhodnotenia výsledkov zisťovania názoru maloletého T. súdom prvej inštancie a vyslovením pochybností o správnosti jeho záverov. V prvom rade je potrebné konštatovať, že maloletý T. v čase prezentovania svojho názoru bol vo veku 6 a pol roka, kedy dokáže prejaviť svoje pocity, vysloviť svoje želanie a predstavy a vie zadefinovať vzťah k členom rodiny. Z jeho prejavov a vyjadrení je nesporné, že k obom rodičom aj k bratovi K. má vytvorený vzťah,

uprednostňuje bývanie u matky, domácnosť otca navštevuje a má záujem s ním tráviť čas. Prejav vôle maloletého T. je v danom prípade jednoznačný a nesporne na neho treba prihliadať. V danom prípade je však nevyhnutne potrebné zohľadniť aj komplexnú rodinnú situáciu a ďalšie dôkazy vykonané v konaní. Nesporne podstatným faktom je i skutočnosť, že vzhľadom na konfliktnú komunikáciu rodičov, ich neustále nezhody, negativistický postoj K. k matke, bol potrebný zásah súdu neodkladnou úpravou pomerov účastníkov, teda dočasným zverením maloletého K. do starostlivosti otca a maloletého T. do starostlivosti matky. Správne súd prvej inštancie vyhodnotil v konaní preukázané pretrvávajúce konflikty a nedorozumenia rodičov, ktorí pri riešení problémov súvisiacich s rozpadom ich vzťahu a manželstva nekonali v záujme ich maloletých detí a správanie nekorigovali tak, aby deti odbremenili, čo sa odzrkadlilo v ich prežívaní. Danú skutočnosť nepoprel ani jeden z rodičov a potvrdzujú ju i správy Ing. X. P. z 10.10.2017 a z 03.11.2017, mediátorky. Súd prvej inštancie postupoval správne, keď prihliadal na závery znaleckého posudku znalkyne PhDr. W. V. a jej vyjadrenia na pojednávaní pred súdom prvej inštancie, aj napriek tomu, že znalecký posudok nebol úplný z dôvodu nemožnosti vyšetriť maloletého K. a otca pre ich nespokojnosť a nerešpektovanie rozhodnutia súdu o ustanovení znalca. Tu odvolací súd poukazuje na to, že otec sa so závermi znalkyne PhDr. W. V. stotožnil. Odvolací súd konštatuje, že znalkyňa odporúčala striedavú osobnú starostlivosť o maloleté deti do budúcnosti s tým, že aktuálne je potrebné viesť rodičov k jej budúcej realizácii. Nemožno prehliadnuť konštatovanie znalkyne o nezdravej koalícii K. a matky s tým, že odmietavý postoj K. je dôsledkom dynamiky rodinnej situácie a najlepším riešením by bola striedavá starostlivosť rodičov o deti, avšak je nutné pracovať na zlepšení vzťahov rodičov a detí. Skutočnosť, že znalkyňa PhDr. W. V. nemala možnosť vyšetriť K. nezakladá dôvod pre iné závery súdu. Pokiaľ otec namietal a nesúhlasil s ustanovenou znalkyňou a jej kladenými otázkami, odvolací súd poukazuje na to, že súd prvej inštancie sa s jeho námietkami vysporiadal a povinnosťou otca bolo rešpektovať rozhodnutie súdu a poskytnúť potrebnú súčinnosť. Súkromný znalecký posudok č. 58/2017 zo dňa 25.09.2017 vypracovaný znalkyňou PhDr. Mgr. Q. K., odvolací súd vyhodnotil ako neobjektívny z dôvodu, že bol vykonaný bez účasti matky, bez posúdenia interakcie matky s maloletým T., a jeho podkladom boli informácie poskytnuté otcom. Z rovnakých dôvodov odvolací súd neprihliadal ani na správu MUDr. H. W., detskej psychiatričky, z ktorej obsahu vyplýva, že vyšetrenie maloletého T. bolo zrealizované bez vedomia a intervencie matky a podkladom správy boli poskytnuté informácie o rodinnej anamnéze výhradne otcom. K námietkam otca vo vzťahu k potrebe vyčkať na výsledok nariadeného výchovného opatrenia súdom prvej inštancie odvolací súd udáva, že cieľom výchovného opatrenia bolo poskytnúť rodičom a maloletému K. odborné poradenstvo za účelom usporiadania vzťahov v rodine a zlepšenia vzťahov K. s matkou. Skutočnosť, že súd prvej inštancie nemal v čase rozhodovania závery z výchovného opatrenia pre krátkosť jeho realizácie, nie je dôvodom pre zmenu rozhodnutia súdu prvej inštancie vo výroku o zverení maloletého T. do osobnej starostlivosti matky. Predmetom daného konania je úprava výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom na čas do rozvodu manželstva rodičov a úpravy pomerov rodičov k maloletým na čas po rozvode. Ide preto o dočasné rozhodnutie, ktoré poskytuje rodičom v priebehu obdobia do rozhodnutia súdu vo veci rozvodu manželstva priestor na ďalšie využitie odborného poradenstva za účelom usporiadania vzťahov do budúcnosti tak, ako to navrhla znalkyňa PhDr. W. V. a kolízny opatrovník. Správne súd prvej inštancie prihliadal aj na správu a výpoveď svedkyne Mgr. Y. P., psychologičky, ktorá potvrdzuje významne narušené vzťahy rodičov maloletých detí, vzťah matky s K. a koalíciu otca a K., ktorý citlivo vníma reakcie otca, prejavuje sa u neho obranných mechanizmus. Odvolací súd nespochybňuje názor otca o potrebe budovania vzťahu medzi súrodencami a zdôrazňuje, že práve nastavený rozsah styku T. a K. s tým ktorým rodičom v priebehu celého roka a školských prázdnin dané zabezpečuje. Zaoberajúc sa námietkami otca vo vzťahu k nekomunikácii rodičov odvolací súd zdôrazňuje, že na psychiku dieťaťa veľmi pôsobí nekomunikatívnosť rodičov, resp. ich vzájomné nezhody, ktorých existencia je výrazne nežiadajúcim javom pre osobnostný vývoj aj duševné zdravie maloletých detí. Je preto treba v záujme detí tento negatívny stav zmeniť. Akákoľvek striedavá osobná starostlivosť predpokladá zo strany rodičov predovšetkým toleranciu, spoločnú vôľu a schopnosť spolu komunikovať a spolupracovať a najmä nezapájať dieťa do svojich vzájomných problémov. Jedným z určujúcich faktorov pri rozhodovaní o zverení dieťaťa do osobnej starostlivosti je schopnosť rodičov spolupracovať s druhým rodičom pri výchove dieťaťa. Ak táto spolupráca a komunikácia nie je bez zjavného dôvodu naplnená, sú rodičia výchovne nespôsobilí. Rozhodnutie o zverení maloletého dieťaťa jednému z rodičov do osobnej starostlivosti zachováva všetky rodičovské práva a povinnosti aj tomu z rodičov, ktorému maloleté dieťa nebolo zverené do osobnej starostlivosti. Tento rodič, aj keď je spravidla prevažne vylúčený z bezprostredného výkonu svojich rodičovských práv a povinností, najmä sústavného výchovného pôsobenia na maloleté dieťa, nie je pozbavený práva dieťa vychovávať. Jedným z prostriedkov na zabezpečenie čiastočnej spoluúčasti rodiča, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené

do osobnej starostlivosti, na výchove maloletého dieťaťa a na udržiavanie rodičovského vzťahu a upevňovanie citových vzťahov, je osobný styk rodiča s maloletým dieťaťom. Úlohou rodiča, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do výchovy, je najmä to, aby pri styku s maloletým dieťaťom svoju úlohu vo výchove dieťaťa uplatňoval len pozitívnym spôsobom v súlade s § 30 Zákona o rodine a čl. 29 Dohovoru o právach dieťaťa. Úlohou rodiča, ktorý má maloleté dieťa v osobnej starostlivosti, je okrem iného aj to, aby so zreteľom na záujem dieťaťa vytváral priaznivé podmienky na styk tohto rodiča s maloletým dieťaťom, a to najmä vedením dieťaťa k správne vzťahu k tomuto rodičovi. V čl. 18 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa je zakotvená zásada, že obaja rodičia majú spoločnú zodpovednosť za výchovu a vývoj dieťaťa. Základným zmyslom ich starostlivosti musí byť záujem dieťaťa.

22. Odvolací súd súhlasí s názorom súdu prvej inštancie, že zverenie maloletých detí do starostlivosti oboch rodičov by nevyriešilo otcom namietaný problém rozdelenia detí. Ak aj otec v priebehu konania zmenil názor a súhlasil s určením striedavej osobnej starostlivosti rodičov vo vzťahu k oboj maloletým deťom, nemožno na tento jeho argument prihliadať, vzhľadom na vzniknutý stav, kedy K. odmieta matku a v konečnom dôsledku odmieta aj zverenie do jej starostlivosti a s prihliadnutím na jeho vek je potrebné rešpektovať jeho postoj. Odvolací súd nespochybňuje záujem otca o zverenie aj T. do striedavej osobnej starostlivosti, ani skutočnosť, že obaja rodičia majú vytvorené podmienky pre zabezpečenie starostlivosti o maloletého, avšak stotožňuje sa s názorom súdu prvej inštancie, že aktuálne je v záujme maloletého T. zverenie do starostlivosti matky. Pokiaľ je záujem dieťaťa prvoradým hľadiskom, potom je logický záver, že predpokladom na rozhodnutie súdu o zverení dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti je vysoká miera schopnosti dohody rodičov a nevyhnutnosť intenzívnej komunikácie týkajúcej sa potrieb maloletého dieťaťa. Rodičia sa musia vedieť dohodnúť o veciach súvisiacich so školskou dochádzkou (dieťa by malo stále navštevovať rovnakú školu) aj s mimoškolskými aktivitami a záujmami dieťaťa (šport, tanec, hudba, cudzie jazyky a pod.). Súd prvej inštancie sa zaoberal a hodnotil aj postoje rodičov vo vzťahu k výberu školského zariadenia pre deti, s ktorým závermi sa odvolací súd stotožňuje, pričom nekomunikatívnosť rodičov bola v danom konaní preukázaná a potvrdená oboma rodičmi. Odvolací súd neprihliadal na rodičmi množstvo produkovaných ďalších vyjadrení a dôkazov týkajúcich sa posúdenia nahrávok a posúdenia výsluchu dieťaťa PhDr. O. B., znalecký posudok zo dňa č. 8/2019 vypracovaný znalcom PhDr. N. C., odborné vyjadrenie Mgr. et Mgr. C. W., PhD. vyhodnotiac ich ako neobjektívne a potvrdzujúce výrazný konflikt medzi rodičmi. Tu je potrebné zdôrazniť, že súd prvej inštancie postupoval správne pri vykonaní dokazovania vo veci, pri hodnotení dôkazov a správne vo veci rozhodol. Na email zaslaný maloletým K. odvolací súd neprihliadal vzhľadom na spornosť jeho autentickosti a jeho autora. Maloletý K. svoje stanovisko prezentoval pred súdom prvej inštancie a skutočnosť, že matku odmieta a vzťahy v rodine nie sú priaznivé potvrdili obaja rodičia. Na názor K. prihliadal súd prvej inštancie aj odvolací súd a tento bol zohľadnený v samotnom rozhodnutí.

23. Pokiaľ ide o odvolania otca a matky voči napadnutému výroku rozsudku súdu prvej inštancie o úprave styku rodičov s maloletými deťmi odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie správne vykonal dokazovanie a rovnako správne ho vyhodnotil v záujme maloletých detí, keď upravil styk otca s maloletým T. a styk matky s maloletým K. tak, aby bol zabezpečený širší kontakt každého rodiča s maloletými, rešpektujúc právo maloletých na pravidelný, rovnocenný a rovnoprávny osobný styk s rodičmi v priebehu školského roka a aj počas prázdnin a sviatkov a zohľadňujúc aj zabezpečenie kontaktu súrodencov s prihliadnutím na rozhodnutie vo výroku o ich zverení do starostlivosti toho ktorého rodiča. Pokiaľ ide o výhrady otca týkajúce sa nevykonateľnosti výroku napadnutého rozsudku v časti styku cez zimné školské prázdniny s preberaním detí dňa 01.01. od 10.00 z dôvodu, že z výroku nie je zrejmé, o ktorý rok sa jedná, odvolací súd neprihliadal na danú námietku dospejúc k záveru, že definícia úpravy styku je jednoznačná konkretizovaná jednotlivými odsekmi (obdobiami) a na ne sa vzťahujúcim obdobím, pričom z neho vyplýva, že ide celé obdobie zimných školských prázdnin s ukončením ich označenia „do konca zimných prázdnin“. Nemôžu preto rodičia vyvodit' závery z daného rozhodnutia, že upravený styk sa vzťahuje na iný rok. Pre objasnenie odvolací súd udáva, že dňom 1.1. sa rozumie deň v nasledujúcom roku. Na ďalšie námietky otca voči výroku o úprave styku s maloletým T. odvolací súd neprihliadal dospejúc k záveru, že určený rozsah styku súdom prvej inštancie zodpovedá veku, potrebám detí a zohľadňuje rodinnú situáciu. Námietka, že právny zástupca matky si neprevzal rozhodnutie súdu prvej inštancie akonáhle mu bolo doručené je neopodstatnená, nakoľko je vecou právneho zástupcu, kedy si rozsudok preberie. Dané výhrady nemajú vplyv na zmenu rozhodnutia. Odvolací súd sa stotožňuje s rozhodnutím súdu prvej inštancie vo výrokoch o styku maloletého T. s otcom a maloletého K. s matkou, považujúc daný rozsah styku za súladný so záujmom oboch detí.

24. Na odvolacie námietky matky k napadnutému výroku rozsudku o úprave jej styku s maloletým K. odvolací súd neprihliadal. Námietky matky o potrebe zisťovať, ktorý z rodičov nesie zodpovednosť za prežívanie K. a jeho postoj k nej, vyhodnotil odvolací súd ako nedôvodné, keďže z obsahu spisu nesporne vyplýva narušený vzťah oboch rodičov, ktorých komunikačné problémy sa výrazne dotýkali aj ich maloletých detí, pričom snahou súdu bolo za súčinnosti kolízneho opatrovníka, prokurátora, Úradu komisára pre deti vykonať potrebné úkony za účelom zlepšenia a nápravy vzťahov medzi rodičmi, teda zlepšenia ich vzájomnej komunikácie a rešpektu ako rodiča, ktorý musí v záujme svojich maloletých detí a ich zdravého psychického a fyzického vývinu spolupracovať. Odvolací súd dáva do pozornosti matke aj vyjadrenie PhDr. W. V., ktorá konštatovala, že matka sa stavia do bojovej polohy a aj ona nastavuje rivalizačnú líniu a volí k K. prístupy niekedy vyhrocujúce jeho útočnosť. Je preto aj na matke, aby vyhodnotila prístup k K. v snahe dosiahnuť obnovenie ich vzťahu, ktorý bol nesporne v minulosti pozitívny a blízky. Tiež súd prvej inštancie v tomto smere na matku apeloval. Príčina odmietania maloletého matkou nie je celkom zrejímavá, avšak vzhľadom na vek K. je aktuálne nevyhnutné pôsobiť na dieťa spôsobom pre neho akceptovateľným a hľadať riešenia nápravy vzťahu k matke. Ak v minulosti K. zmenil vnímanie svojej matky, jeho aktuálny vnem je vzhľadom na vek a prežívanie iný. Odvolací súd súhlasí s názorom súdu prvej inštancie o zodpovednosti rodičov vo vzťahu k svojim maloletým deťom a ich povinnosti korigovať svoje správanie tak, aby ich deti nevyrastali v nezdravom prostredí, ale v harmónii a boli spokojné a šťastné, odhliadnuc od problémov ich rodičov. Rovnako nespochybňuje, že revitalizácia vzťahu matky s K. nie je jednoduchá, vzhľadom na vek K., ktorý žije dlhodobo v domácnosti otca, avšak je na matke, aby využila všetky dostupné prostriedky a možnosti, samozrejme za aktívnej súčinnosti, spolupráce a podpory aj otca maloletých detí. Na námietky matky o nesprávnom posúdení otcom predložených znaleckých posudkov vypracovaných na žiadosť otca PhDr. Q. K. a MUDr. N. H., Ph.D. odvolací súd neprihliadal konštatujúc, že z odôvodnenia napadnutého rozsudku jednoznačne vyplýva, že súd prvej inštancie pri svojom rozhodovaní vychádzal zo znaleckého posudku vypracovaného PhDr. W. V. a správy a výsluchu psychologičky Mgr. Y. P. a zároveň zohľadnil názor detí a ďalšie preukázané skutočnosti. Odvolací súd rovnako neprihliadal na odvolacie námietky matky voči výroku o úprave styku otca s maloletým T. dospievajúc k záveru o správnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie aj v tejto časti a rovnako v časti, ktorým vo zvyšku návrh matky zamietol. Rozsah styku zohľadňuje vek a potreby dieťaťa, vzťah T. k otcovi a potrebu zachovania kontaktu s otcom aj s K.. Ak matka poukazuje na zmenu správania T. k otcovi, je povinnosťou oboch rodičov viesť dieťa k budovaniu vzťahu s druhým rodičom a k jeho rozširovaniu a správať sa tak, aby konflikt medzi sebou v kontakte s dieťaťom vylúčili.

25. Rodičia sú pri výkone svojich rodičovských práv a povinností rovnoprávni. V konaní nebol zistený žiadny dôvod, pre ktorý by nebolo možné ponechať súdom prvej inštancie nastavený styk maloletých detí s rodičmi počas bežného školského roka a prázdnin a sviatkov. Súdom prvej inštancie správne rozhodol aj o odovzdaní a preberaní maloletých detí počas pracovného týždňa v školskom zariadení redukujúc tak vzájomný kontakt rodičov a s tým súvisiace nezhody a konflikty. Povinnosťou oboch rodičov je rešpektovať rozhodnutie súdu a po nadobudnutí jeho právoplatnosti ho dodržiavať. Odvolací súd poznamenáva, že je potrebné, aby rodičia sledovali dobro svojich detí, ktoré nemôže niesť zodpovednosť za riešenie konfliktu medzi rodičmi.

26. Súdom prvej inštancie vo veci vykonaný potrebný dokazovanie aj v časti určenia výšky výživného na maloleté deti, vec správne právne posúdil a vyvodil z nej aj správny právny záver. V odvolaní matky a odvolaní otca neboli uvedené žiadne skutočnosti, ktoré by mali za následok zmenu rozhodnutia súdu prvej inštancie vo výroku o výške stanoveného výživného matke v sume 450 eur a otcovi na T. v sume 500 eur mesačne. V danej prejednáwanej veci súdom prvej inštancie postupoval vecne správne, keď zisťoval všetky skutočnosti podstatné pre rozhodnutie o určení výživného na maloleté deti z hľadiska ich odôvodnených potrieb, príjmov, pomerov schopností a možností rodičov a ich životnej úrovne. Pod odôvodnenými potrebami dieťaťa treba rozumieť zabezpečenie všetkých potrieb dieťaťa týkajúcich sa stravovania, ošatenia, bývania, zdravotnej starostlivosti, školskej a mimoškolskej činnosti a mimoriadne výdavky. Uvedenú sumu je možné vyčísliť len orientačne, s prihliadnutím na vek dieťaťa a jeho potreby (či už denné alebo mimoriadne). Súdom prvej inštancie mal riadne preukázané náklady na maloleté deti, t.j. školské poplatky, ich záujmové a krúžkové aktivity a platby za ne, výdavky vzniknuté v súvislosti so zabezpečením ich zdravotnej starostlivosti. V danom prípade z výšky nákladov na maloleté deti vyčíslanou oboma rodičmi jednoznačne vyplýva určitá vyššia životná úroveň zo strany rodičov a ich finančné možnosti, o čom svedčia i platby súvisiace s návštevou súkromných školských zariadení maloletými deťmi. Je potrebné dodať, že rodičia vzájomne nerozporovali výšku vyčíslených nákladov na maloletého K. a T.. Správne súdom prvej inštancie vyhodnotil a zohľadnil i príjmy a majetkové pomery

oboch rodičov, keď z vykonaného dokazovania mal preukázané podnikateľské aktivity matky a s tým súvisiaci príjem, výkon práce otca, jeho dosahovanú mzdu a príspevky jeho matky vo výške 2.400 eur mesačne. Súčasne však treba prihliadať i majetkové pomery rodičov a preukázané vlastníctvo nehnuteľného majetku. Odvolací súd sa stotožňuje s rozhodnutím súdu prvej inštancie v časti určenia výživného na T. a K. a dôvodmi v ňom uvedenými. Súd prvej inštancie riadne zistil a posúdil možnosti a schopnosti oboch rodičov, ktorí v odvolaní neuviedli v podstate žiadne odvolacie námietky k určenej výške výživného na maloleté deti.

27. Odvolací súd sa rovnako zaoberal odvolaním matky voči výroku XII rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým vyslovil predbežnú vykonateľnosť rozsudku na návrh otca a kolízneho opatrovníka. Súd prvej inštancie správne postupoval v čase vyhlásenia rozsudku v súlade s ust. § 233 CSP, odvolací súd sa stotožňuje s dôvodmi rozhodnutia v tejto časti. Odvolacie námietky matky v tomto smere odvolací súd považuje za bezpredmetné, keďže doručením rozsudku odvolacieho súdu rozhodnutie nadobudne právoplatnosť a záväznosť pre všetkých účastníkov konania.

28. Pokiaľ matka namietala porušenie jej práva na spravodlivý proces z dôvodu nevykonania všetkých ňou navrhovaných dôkazov súdom prvej inštancie odvolací súd na danú námietku neprihliadal dospejúc k záveru, že procesný postup súdu prvej inštancie súvisiaci s vykonaním dokazovania vo veci bol správny a aj z hľadiska hospodárnosti konania nebolo potrebné dokazovanie dopĺňať a vyčkat' aj na záverečnú správu z nariadeného výchovného opatrenia, ktoré má napomôcť zlepšeniu komunikácie medzi rodičmi a obnoveniu vzťahu matky a K., a v ktorom majú účastníci možnosť pokračovať aj z vlastnej iniciatívy.

29. Rovnako odvolací súd nevyhovel návrhom matky a otca na doplnenie dokazovania (opakovanými výsluchmi svedkov a znalcov, ktorí už boli v konaní vypočutí pre súdom prvej inštancie a výsluchmi nimi navrhovaných znalcov a svedkov) z dôvodu, že súd prvej inštancie vo veci vykonal riadne dokazovanie, s dôkazmi sa vysporiadal a tieto postačovali pre rozhodnutie vo veci aj v odvolacom konaní. Opakovanie výsluchov svedkov a znalcov považuje odvolací súd za nadbytočné a predlžujúce súdneho konanie.

30. Záverom súd považuje za potrebné dodať, že podľa konštantnej súdnej judikatúry (napríklad rozhodnutie Ústavného súdu SR, sp. zn. III. ÚS 209/2004) súd nemusí v odôvodnení svojho rozhodnutia dať odpovede na úplne všetky otázky (resp. námietky) nastolené účastníkmi konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam. Súd teda svoje rozhodnutie založil na vyššie uvedených relevantných skutočnostiach a nepovažoval za potrebné vyjadrovať sa ku všetkým početným, ale vo vzťahu k predmetnému rozhodnutiu nepodstatným pripomienkam, námietkam a tvrdeniam vznášanimi v priebehu konania jeho účastníkmi.

31. Odvolací súd, vzhľadom na uvedené dôvody, po komplexnom posúdení všetkých dôkazov vykonaných v konaní, s prihliadnutím na rodinnú situáciu, názor maloletých detí a vzťahové väzby medzi rodičmi a deťmi dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je v napadnutej časti správne a preto ho v súlade s ust. § 387 CSP potvrdil.

32. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 52 CMP.

33. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).